

Ҳаж ва Умра зиёратлари қандай ўтади

Ҳаж зиёратини амалга ошириш балоғат ёшига етган, мустақил зиёрат қилишга жисмоний ва молиявий қурби етадиган ҳар бир мусулмоннинг бурчидир

МАСЖИД АЛ-ҲАРАМ – МУҚАДДАС MASJID

УМРА – зиёратининг қисқартирилган шакли бўлиб у фақат Масжиди Ҳарамда бўлиб ўтади. Арофот тоғи ва Мино водийсига борилмайди. Шунингдек Умра зиёратини йилнинг исталган вақтида амалга ошириш мумкин.

ҲАЖ - Маккага Ҳаж мавсумида зиёрат амалга оширишдир. 2017 йилда Арофот 31 августга тўғри келади. Ҳаж зиёрати кунлари 1 – 4 сентябр.

ЭҲРОМГА КИРИШ

Ҳаж ёки Умра амалиётларини ният қилиб, таъқиқланган амалларни қилмаслик, ва Эҳром кийимини кийишдир.

ЭҲРОМДА ТАЪҚИҚЛАНГАН ИШЛАР

- Савдо ва тadbиркорлик ишлари билан шуғулланиш
- Жинсий aloқа қилиш, никоҳга кириш
- Бировга жahl қилиш ёки бировдан хафа бўлиш
- Тирик мавжудотларга ва ўсимликларга зарар етказиш
- Соч, соқол ва тирноқ олиш
- Атир-упа ишлатиш
- Тамаки чекиш
- Бош кийим кийиш (фақат эркаклар учун)
- Тикилган кийим кийиш (фақат эркаклар учун)

РИДО

ИЗОР

ОЧИҚ ОЕҚ КИЙИМИ

Ҳаж ибодатини амалга ошириш учун аввал Эҳром кийиш керак

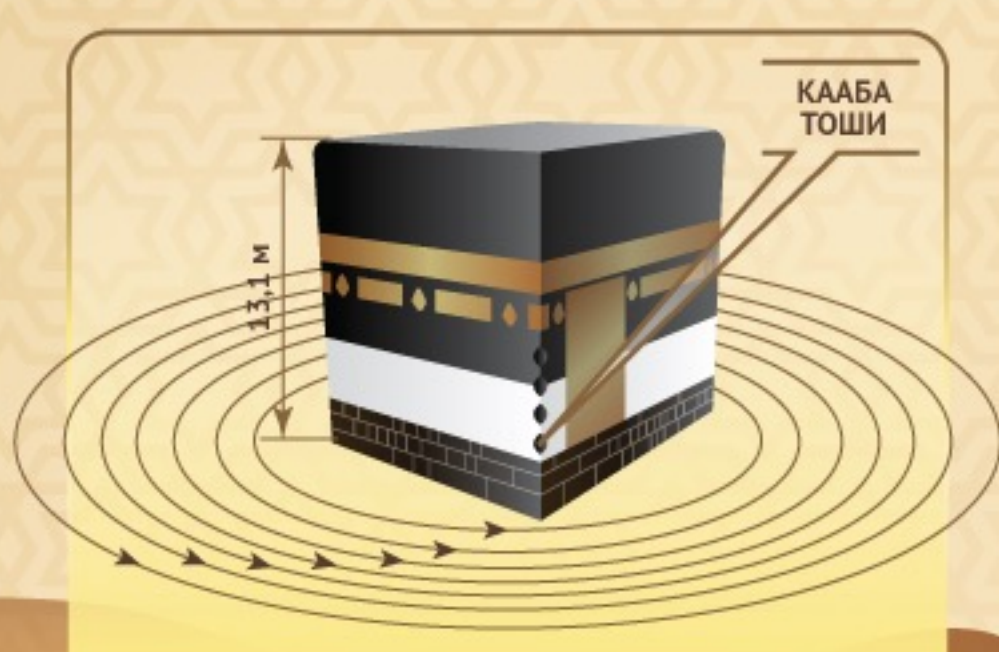
Эҳром зиёратчининг нияти софлигини ва Парвардигор олдида барча баробар эканлигининг тимсолидир

Эркаклар кийими икки оддий матодан иборат бўлиб уларнинг бири белдан тиззагача, иккинчиси елкадан белгача ёпилади.

Аёллар кийими оддий камтарин кўринишда бўлиб, танани тўлиқ беркитиши керак. Фақат юз ва қўлнинг қафт қисми очик қолса бўлди.

КАЪБАГА ТАВОФ ҚИЛИШ

Тавоф - Кааба атрофида етти марта айланишдир. Имкон бўлганда зиёратчилар Кааба тошига (Ҳажарул асвад) қўлларини теккизишади ёки ўпишади.

КААБА – мусулмонларнинг энг муқаддас зиёратгоҳи. Кааба Масжиди Ҳарамнинг марказида жойлашган. Бутун дунё мусулмонлари намоз ўқиш вақтида Кааба томонга юзланади.

Тавоф амалини бажариш учун зиёратчилар Масжиди Ҳарамга яланг оёқ ҳолда, ўнг оёқдан қадам ташлаб кириб келишади. Ҳар бир айланиш Кааба тоши жойлашган бурчагидан бошланиб ўша жойда якунланади.

Маккадаги қирол минораси соати

КААБА ТОШИ ЁКИ "ҲАЖАРУЛ – АСВАД" АФСОНАСИ

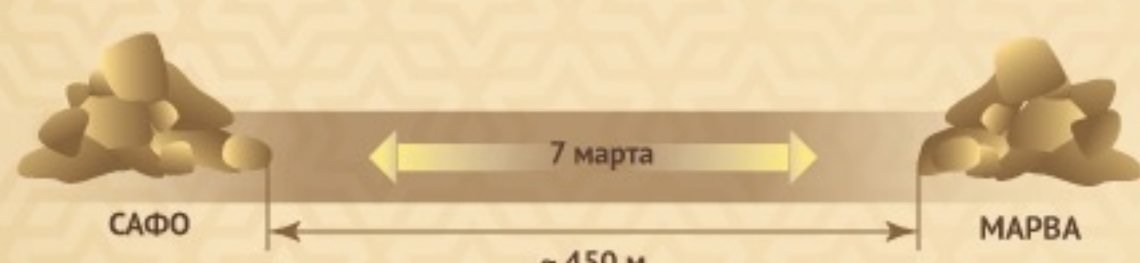
Айтишларига қараганда, ушбу тошга Мухаммад пайғамбарнинг қўли теккан. Афсонага кўра, ушбу тош Худо Таолло томонидан Одам Ато ва Момо Ҳавога совға қилинган. Ўша вақтда у оқ рангда бўлган, лекин кейинчалик инсон гуноҳларидан у қорайиб кетган. Бошқа маълумотларга кўра ушбу тош метеорит бўлаги, лекин бу ҳали тасдиқлангани йўқ. Тавофдан сўнг Масжиди Ҳарам ичида икки ракат намоз ўқилади ва Замзам қудуғидан сув ичилади.

САЪЙ ҚИЛИШ

Саъй қилиш - Тавофдан кейин Масжиди Ҳарамда жойлашган Сафо ва Марва тепаликлари орасида етти марта юриб оят ўқиш ва дуо қилишдан иборат. Тепаликлар орасидаги йўлакда юрганда, эркаклар яшил чироқ ёниб турган жойларда югуриш керак.

СОЧ ОЛДИРИШ

Саъй амали тугатгандан кейин Замзам қудуғидан сув ичиб, Масжиди Ҳарам яқинида жойлашган махсус бинода соч олдириш керак. Эркаклар тўлиқ соч олдириши, аёллар эса сочларини жамлаб учидан бир тутам кесишса kifoya.

АРАФОТ ТОҒИ

Мухаммад, Пайғамбар сўнгги хутбаларини ўқиган жой. Арофотда кун узун туриб намоз ўқилади ва дуо қилинади.

ЖАМРАГА ТОШ ОТИШ

Ақаба номли жамрага Ҳайитнинг биринчи кунни "Оллоҳу акбар" деб етти марта тош отилади. Рамзий маънода бу шайтонга тош отиш маънисини билдиради.

ҚУРБОНЛИК КЕЛТИРИШ

Қурбон Ҳайит кунини соч ва соқол олдирилади ва қурбонлик сўйилади (ёки сўйилгани ҳақида сўраб аниқланади). Қурбонлик гўштидан ўз камбағалларга тарқатилади.

ТАВОФУЛ-ВАДОЪ

Ҳаж амалларини бажариб, ватанга қайтиш олдида зиёратчилар Каъбани яна 7 марта тавоф қилади. Бунини "Тавофул-вадоъ" яъни, хайрлашув тавофи дейилади.

ҲАЖ ЗИЁРАТИ ҚАНДАЙ ЎТАДИ

"Ҳаж" сўзининг луғавий маъноси қасд қилиш демакдир. Шаръий истилоҳда эса, махсус амалларни маълум бир жойда, муайян бир вақтда адо этишни қасд қилишдир

Мино водийсида – аср, пешин, ҳуфтон ва шом намозлари ўқилади. Кейинги кунини, қуёш чиқиши билан Арофот тоғига йўл олинади.

Арофотга тоғига бориб, пешин ва аср намозлари ўқилади ва қуёш ботиши билан Муздалифа водийсига йўл олинади.

1 ЭҲРОМГА КИРИШ

2 МИНО ВОДИЙ

3 АРАФОТГА ТОҒИГА

4 МУЗДАЛИФА ВОДИЙ

5

6

МАСЖИД АЛ-ҲАРАМ

Сўнг Масжиди Ҳарамга кириб Тавоф ва Саъй амаллари бажарилади

Минога келгач: тошларни Ақаба жамрасига отилади, қурбонлик келтирилади. Эркаклар сочини олади, аёллар қисқартиради. Эҳромни аёчиб, ўз кийими кийилади

Муздалифада бомдод намози ўқилиб Мино водийси томон йўл олинади. Кетиш олдида Муздалифадан етти донна тош териб олинади. Тошлар нухатдан каттарок, ўрик донасидан кичикроқ бўлиши керак